РЕЦЕНЗІЯ
на дисертаційну роботу Пфістера Дмитра Генріховича
«МЕТОДИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОМПЛЕКСНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ SMART CITY В АГЛОМЕРАЦІЙНИХ ЦЕНТРАХ»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дослідження

Сучасний етап світового розвитку характеризується стрімкою урбанізацією та зростанням ролі міст як центрів економічної активності та інституційних трансформацій. Традиційні моделі муніципального управління в таких умовах виявляються недостатньо ефективними для реагування на складні та динамічні виклики урбаністичного розвитку. Особливо це стосується агломераційних центрів, де управлінські процеси виходять за межі однієї територіальної громади та вимагають координації між різними секторами та рівнями публічної влади.

Концепція Smart City у роботі Д. Г. Пфістера розглядається не просто як сукупність технологічних рішень, а як інноваційна управлінська модель, де цифрові інструменти є засобом досягнення цілей сталого розвитку, підвищення якості життя та стійкості міських систем. Для України актуальність дослідження посилюється умовами воєнного стану та необхідністю післявоєнного відновлення, що потребує забезпечення безперервності критичних сервісів та прозорості публічних рішень.

Зв'язок теми дисертації з державними програмами та науковими напрямами

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до наукового напряму кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом Львівського національного університету імені Івана Франка, пов’язаного з дослідженням проблем розвитку публічного адміністрування, цифрової трансформації, стратегічного управління територіальним розвитком та підвищення інституційної спроможності органів публічної влади.

Характеристика основних положень роботи

Дисертаційна робота має логічну структуру, що складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі “Теоретико-методологічні засади публічного адміністрування сталого урбаністичного розвитку” автором обґрунтовано парадигму Smart City як інноваційної моделі, що поєднує стратегічне планування, цифрове врядування та участь громадян.

Другий розділ “Аналіз інституційно-управлінських методів до формування системи Smart City” містить ґрунтовний аналіз зарубіжного досвіду (Сінгапур, Південна Корея, ЄС) та оцінку стану впровадження смарт-

концепцій в українських громадах, зокрема детально проаналізовано кейс Львівської міської територіальної громади.

У третьому розділі “Напрями удосконалення методів публічного адміністрування Smart City в агломераційних центрах” автором систематизовано проблеми реалізації концепції та запропоновано авторську модель комплексного адміністрування системи, адаптовану до умов воєнного часу та післявоєнного відновлення.

Наукова новизна результатів дослідження

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у розвитку теоретичних положень публічного адміністрування Smart City як управлінської системи комплексного розвитку агломераційних центрів.

Вперше:

– розроблено авторську модель комплексного адміністрування системи Smart City в агломераційних центрах, яка, на відміну від існуючих підходів, що переважно зосереджуються на технологічних характеристиках розумного міста або рейтинговому оцінюванні його окремих параметрів, інтегрує стратегічний, операційний, аналітичний та комунікаційний блоки управління. Такий підхід дозволяє забезпечити цілісність публічного адміністрування, узгодженість управлінських рішень, поєднання стратегічного планування з програмно-проєктною реалізацією, використання міських даних у прийнятті рішень, залучення мешканців і досягнення вимірюваних результатів розвитку міських та агломераційних систем;запропоновано авторський інтегральний Smart City Administration Index для агломераційних центрів України, який, на відміну від класичних моделей Smart City та міжнародних індексів, орієнтованих переважно на оцінювання технологічної розвиненості, якості міського середовища або сервісної насиченості, пристосованих до умов українських територіальних громад і спрямовано на оцінювання управлінської зрілості цифрової екосистеми міста шляхом застосування п'яти компонентів: відкриті дані та цифрове врядування, електронну участь і підзвітність, цифрові публічні послуги, просторові та транспортні дані, інтероперабельність цифрових систем і безперервність управління, що дозволяє визначати рівень інтеграції цифрових інструментів у систему публічного адміністрування.

Удосконалено:

– трактування концепції Smart City як системи публічного адміністрування, у межах якої цифрові технології розглядаються не як самостійна мета, а як інструмент реалізації публічної політики, досягнення цілей сталого розвитку, підвищення якості публічних послуг, прозорості управління, безпеки, стійкості та ефективності міських систем;

– класифікацію методів публічного адміністрування в умовах цифровізації, яку доповнено цифровими формами реалізації через Smart-інструменти: відкриті дані, цифрові платформи, геоінформаційні системи, електронні сервіси, аналітичні панелі, інструменти електронної участі та сумісні цифрові системи;

– підходи до обґрунтування інструментів удосконалення методів публічного адміністрування Smart City, які згруповано у нормативно-політичний, інституційно-координаційний, програмно-проєктний, інформаційно-аналітичний, сервісно-комунікаційний та координаційно-інфраструктурний блоки;

– сформовано авторський інтегральний Smart City Administration Index для агломераційних центрів України, який, на відміну від міжнародних індексів Smart City, спрямованих переважно на оцінювання технологічної розвиненості, якості міського середовища або сервісної насиченості, адаптовано до умов українських територіальних громад. Індекс орієнтований на оцінювання управлінської зрілості цифрової екосистеми міста за п’ятьма компонентами: відкриті дані та цифрове врядування; електронна участь і підзвітність; цифрові публічні послуги; просторові та транспортні дані; сумісність цифрових систем і безперервність управління.

Набули подальшого розвитку:

– підходи до агломераційного управління розвитком Smart City, які враховують міжмуніципальну взаємодію, поліцентричність розвитку, багаторівневе врядування, інфраструктурну взаємозалежність територіальних громад і потребу в узгодженні управлінських рішень у межах ширшого функціонального міського простору;

– теоретичні засади сталого урбаністичного розвитку в умовах цифровізації, які доповнено цифровим і агломераційним вимірами, що дозволяє розглядати Smart City як інструмент модернізації міського управління, підвищення стійкості інфраструктури та ефективного використання публічних ресурсів;

– практичні підходи до впровадження Smart City в українських територіальних громадах, що дозволяє перейти від фрагментарних цифрових ініціатив до комплексної моделі управління міським розвитком..

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження

Теоретичне та практичне значення одержаних здобувачем результатів полягає у можливості використання результатів органами місцевого самоврядування під час формування стратегій цифрового розвитку. Запропонована модель комплексного адміністрування має бенчмаркінговий характер і може бути адаптована для різних агломераційних центрів України. Окремі пропозиції щодо використання платформи DREAM для моніторингу проєктів відновлення мають високу прикладну цінність для забезпечення підзвітності влади.

Прикладну цінність отриманих результатів підтверджено їх використанням у діяльності виконавчих органів Львівської міської ради, Асоціації органів місцевого самоврядування «Львівська агломерація», Департаменту комунікацій та внутрішньої політики Львівської обласної державної адміністрації та Центрі надання адміністративних послуг Давидівської сільської ради відповідно до довідок про впровадження.

Ступінь опублікування та апробація результатів дослідження

Основні результати дисертаційного дослідження Пфістера Дмитра Генріховича висвітлено у 20 (двадцяти) наукових публікаціях, зокрема у 6 (шести) статтях у наукових фахових виданнях України, 6 (шести) колективних монографіях і розділах у монографіях та 8 (восьми) публікаціях за матеріалами міжнародних і звітних науково-практичних конференцій. У працях, опублікованих у співавторстві, особистий внесок здобувача полягає в обґрунтуванні теоретичних і методологічних положень smart-урбаністики, розробленні управлінських моделей Smart City, систематизації методів публічного адміністрування, формуванні підходів до комплексного розвитку smart-інфраструктури в агломераційних центрах та обґрунтуванні інструментів удосконалення методів публічного адміністрування Smart City.

Дотримання вимог академічної доброчесності

У процесі детального розгляду дисертаційної роботи порушень академічної доброчесності не виявлено. Використання джерел наукової інформації здійснено з належним академічним посиланням відповідно до загальноприйнятих стандартів цитування. Усі теоретичні положення, емпіричні дані та статистичні матеріали, на які спирається здобувач, мають чітко визначене першоджерело або є результатом власних досліджень автора.

Зауваження та дискусійні положення

Загалом позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, вважаємо за необхідне висловити деякі дискусійні зауваження та рекомендації:

1. У підрозділі 2.3 автор зазначає, що у Львівській МТГ реалізується значна кількість стратегічних екологічних та кліматичних документів (зокрема, GCAP, SECAP), проте наголошує на відсутності єдиного комплексного документа розвитку Smart City, що ускладнює системну координацію. Доцільно було б надати конкретніші рекомендації щодо структури такого інтегрованого документа.
2. Автор справедливо вказує на відсутність публічних даних щодо затвердження Муніципального енергетичного плану (МЕП) у Львові, який є обов’язковим згідно з національним законодавством. Варто було б детальніше розкрити механізми, які допомогли б громадам подолати цей інституційний розрив між міжнародними зобов’язаннями та національними вимогами.
3. Запропонована модель комплексного адміністрування системи Розумного міста в агломераційному центрі (рис. 3.7) орієнтована на місто-ядро як управлінський хаб. Проте в роботі можна було б ширше розкрити питання збереження управлінської автономії та інтересів малих сателітних громад у межах такої «розумної агломерації», щоб уникнути ризику надмірної централізації.

Наведені зауваження та рекомендації не знижують високу наукову та практичну цінність дослідження. Загалом, дисертаційна робота Пфістера Д. Г. за змістом та формою є завершеним самостійним дослідженням.

Загальний висновок

Дисертаційне дослідження виконано на високому теоретико-методологічному рівні. Його зміст відзначається чіткою логікою та послідовністю викладу матеріалу, а сформульовані наукові положення, висновки й рекомендації є належно аргументованими, ґрунтуються на сучасних наукових підходах у сфері публічного управління та враховують актуальні потреби управлінської практики України. За змістом і спрямованістю дисертація відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», демонструє високий рівень самостійності здобувача та відсутність порушень академічної доброчесності.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертація Пфістера Д. Г. на тему: «Методи публічного адміністрування в забезпеченні комплексного розвитку системи Smart City в агломераційних центрах», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», а також вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (з наступними змінами), а її автор, Пфістер Дмитро Генріхович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:
Кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного адміністрування та
управління бізнесом Львівського національного
університету імені Івана Франка Олена ГЕРАСИМЕНКО